

ul. Brzeska 41
21-500 Biała Podlaska
tel. 83-34-49-201
fax 83-34-49-209
del-bp@lublin.uw.gov.pl

**Lubelski
Urząd Wojewódzki
w Lublinie**

DELEGATURA W BIAŁEJ PODLASKIEJ

PS-BP.431.2.5.2019

Biała Podlaska, dnia 22 lipca 2019 r.

**Pani
Dorota Michaluk
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Zalesiu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów² oraz art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³, przeprowadzono kontrolę planową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalesiu, ul. Warszawska 34, 21-512 Zalesie, w dniach: 14 - 17 maja 2019 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie:

Dorota Kozak – inspektor wojewódzki, stanowisko ds. polityki społecznej w Delegaturze w Białej Podlaskiej, Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie (przewodnicząca zespołu kontrolnego),

Iwona Naumiuk – inspektor wojewódzki, stanowisko ds. polityki społecznej w Delegaturze w Białej Podlaskiej, Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 15 z dnia 9 maja 2019 r., znak: PS-BP.0030.15.2019, wydanego z upoważnienia Wojewody Lubelskiego przez Panią Małgorzatę Bogusz – Zastępcę Dyrektora Biura Organizacji, Kadr i Budżetu Urzędu Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Kontrolujący przed rozpoczęciem czynności kontrolnych złożyli pisemne oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich z udziału w kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalesiu.

Przystępując do kontroli dokonano wpisu w książce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu pod poz. 1/2019.

¹ tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 670 ze zm. zwana dalej *ustawą* lub *u.p.o.u.a*

³ Dz. U. z 2011 r., nr 185, poz. 1092.

Zakres kontroli:

Ocena realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie sposobu i trybu postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Okres objęty kontrolą:

Począwszy od dnia 1 sierpnia 2016 roku do dnia kontroli.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Realizowanie zadań wynikających z *u.p.o.u.a.* oceniono **pozytywnie z uchybieniami**⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

III.1. Aspekt organizacyjny

Realizację zadań wynikających z *u.p.o.u.a.* wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalesiu⁵.

Obecnie - od dnia 19 marca 2019 r. funkcję Kierownika sprawuje Pani Dorota Michaluk. Do 18 marca 2019 r. funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu pełniła Pani Krystyna Barabasz.

Uchwałą Rady Gminy Zalesie Nr XXVIII/165/17 z dnia 19 grudnia 2017 r. Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zalesiu nadany został Statut. Tym samym moc, utraciła Uchwała Rady Gminy Zalesie Nr XIV/68/04 z dnia 9 czerwca 2004 r.

Zgodnie § 2 obowiązującego Statutu, Ośrodek wykonuje zadania zlecone gminie, zadania własne gminy, zgodnie z przepisami prawa.

[akta kontroli, s. 1-12]

Wewnętrzną strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu określa Regulamin Organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Nr 4/2017 z dnia 1 września 2017, przy jednoczesnej utracie mocy Zarządzenia Kierownika Ośrodka Nr 2/2000 z dnia 22 grudnia 2000 r.

[akta kontroli, s. 13-32]

---

⁴ Zgodnie z § 22 ust. 1 zarządzenia nr 46 Wojewody Lubelskiego z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie kontroli prowadzonej przez Wojewodę Lubelskiego przyjmuje się następującą skalę ocen kontrolowanej działalności:

- 1) pozytywna – gdy nie stwierdzono nieprawidłowości, a ewentualne uchybienia są sporadyczne i nie mają wpływu na kontrolowaną działalność;
- 2) pozytywna z uchybieniami – gdy nie stwierdzono nieprawidłowości, ale uchybienia mają charakter powtarzalny lub występują w znaczącej liczbie;
- 3) pozytywna z nieprawidłowościami – gdy stwierdzono nieprawidłowości, ale nie miały one zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność;
- 4) negatywna – gdy stwierdzone nieprawidłowości miały zasadniczy wpływ na kontrolowaną działalność.

⁵ Zwany dalej Ośrodkiem lub GOPS.

Obowiązujący Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu wyodrębnia w swej strukturze m.in. stanowisko *referenta do spraw świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego*.

Obecnie w Ośrodku zatrudnionych jest 6 osób na poniżej wymienionych stanowiskach:

- 1) Kierownik – 1 etat,
- 3) Główny księgowy – 1 etat,
- 2) Pracownik socjalny – 2 etaty,
- 4) Referent do spraw świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, – 1 etat,
- 5) Asystent rodziny – 1/2 etatu.

W okresie objętym kontrolą sprawy z zakresu kontroli były realizowane przez pracowników GOPS, na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta Gminy Zalesie:

1) Kierownik **GOPS** (do 18 marca 2019 r.) **Pani Krystyna Barabasz:**

- Upoważnienie z dnia 2 września 2008 r. - do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,
- Upoważnienie z dnia 1 września 2010 r. - do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

[akta kontroli, s. 33-34]

2) Kierownik **GOSP** (od 19 marca 2019 r.) **Pani Dorota Michaluk:**

- Upoważnienie nr K.0052.16.2019 z dnia 19 marca 2019 r. - do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji,
- Upoważnienie Nr K.0052.15.2019 r. z dnia 19 marca 2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

[akta kontroli, s. 35-36]

3) Referent ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawczego **Pani Agnieszka Tucker:**

- Upoważnienie z dnia 1 września 2011 r. do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania oświadczeń majątkowych dłużników alimentacyjnych,
- Upoważnienie Nr K.0052.23.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r. do przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych (we wcześniejszym okresie poddanym kontroli brak stosownego upoważnienia).

[akta kontroli, s. 37-41]

4) Starszy pracownik socjalny Pani **Agata Nitychoruk**:

- Upoważnienie z dnia 21 października 2008 r. do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania oświadczeń majątkowych dłużników alimentacyjnych.

[akta kontroli, s. 42-45]

5) Pracownik socjalny Pani **Elżbieta Pykacz** :

- Upoważnienie z dnia 21 października 2008 r. do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania oświadczeń majątkowych dłużników alimentacyjnych.

[akta kontroli, s. 49-50]

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielali i udostępniali dokumenty: Pani Dorota Michaluk - Kierownik Ośrodka i Pani Agnieszka Tucker – referent ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawczego.

III.2. Realizacja zadań organu właściwego w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Analizie poddano losowo wybrane akta-dokumenty osób, które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Były to sprawy zakończone decyzjami administracyjnymi o następujących numerach:

1. OPS.000023/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
2. OPS.000017/FA/09/2018	z dnia 11.09.2018 r.
3. OPS.000025/FA/09/2016	z dnia 19.09.2016 r.
4. OPS.000044/FA/12/2017	z dnia 01.12.2017 r.
5. OPS.000037/FA/10/2016	z dnia 06.10.2016 r.
6. OPS.000021/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
7. OPS.000044/FA/10/2016	z dnia 11.10.2016 r.
8. OPS.000006/FA/09/2017	z dnia 21.09.2017 r.
9. OPS.000024/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
10. OPS.000020/FA/09/2016	z dnia 23.09.2016 r.
11. OPS.000016/FA/09/2018	z dnia 11.09.2018 r.
12. OPS/000042/FA/12/2018	z dnia 12.12.2018 r.
13. OPS/000012/FA/09/2018	z dnia 10.09.2018 r.
14. OPS/000030/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
15. OPS/000031/FA/09/2016	z dnia 30.09.2016 r.
16. OPS/000002/FA/02/2019	z dnia 12.02.2019 r.
17. OPS/000039/FA/10/2016	z dnia 06.10.2016 r.
18. OPS/000025/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
19. OPS/000022/FA/09/2018	z dnia 17.09.2018 r.
20. OPS/0000050/FA/10/2016	z dnia 21.10.2016 r.

21.OPS/000031/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
22. OPS/000003/FA/02/2018	z dnia 05.02.2018 r.
23.OPS/000026/ZMFA/09/2016	z dnia 23.09.2016 r.
24. OPS/000039/FA/10/2017	z dnia 13.10.2017 r.
25.OPS.000023/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
26.OPS.000017/FA/09/2018	z dnia 11.09.2018 r.
27.OPS.000025/FA/09/2016	z dnia 19.09.2016 r.
28.OPS.000044/FA/12/2017	z dnia 01.12.2017 r.
29.OPS.000037/FA/10/2016	z dnia 06.10.2016 r.
30.OPS.000021/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
31.OPS.000044/FA/10/2016	z dnia 11.10.2016 r.
32.OPS.000006/FA/09/2017	z dnia 21.09.2017 r.
33. OPS.000024/FA/10/2017	z dnia 11.10.2017 r.
34. OPS.000020/FA/09/2016	z dnia 23.09.2016 r.
35. OPS.000016/FA/09/2018	z dnia 11.09.2018 r.

[akta kontroli, s. 51-52]

III.2.1. Informacje ogólne

W okresie objętym kontrolą do Ośrodka wpłynęło ogółem 93 wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że wydano 105 decyzji administracyjnych w tym: 89 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 4 decyzje odmowne, 12 decyzji uchylających prawo do świadczeń. W okresach świadczeniowych 2016/2017, 2017/2018 oraz 2018/2019 nie było świadczeń nienależnie pobranych. W kontrolowanym okresie nie było przypadku wniesienia odwołania od decyzji organu właściwego do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białej Podlaskiej.

[akta kontroli, s. 53-54]

III.2.2. Analiza wniosków i gromadzenia dokumentacji

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego składano na sformalizowanych drukach określonych w rozporządzeniu do ustawy⁶. Natomiast od dnia 1 sierpnia 2017 r. wnioski składane w Ośrodku zawierały zakres informacji, jakie stosownie do nowego rozporządzenia⁷ do ustawy powinny być zawarte we wniosku.

Na podstawie zbadanych akt sprawy stwierdzono, że do wniosków dołączane były wymagane prawem zaświadczenia i/lub oświadczenia stron, stosownie do aktów wykonawczych.

⁶Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 2229).

⁷ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Kontrolujący zwrócili uwagę na niezachowanie należytej staranności przy wypełnianiu niektórych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przykładowo:

- we wniosku z dnia 29 listopada 2018 r.- dot. sprawy Pani Katarzyny Furman:

- w części II na str. 8 w oświadczeniu służącym ustaleniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego-brak daty, miejscowości oraz podpisu wnioskodawcy,

[akta kontroli, s. 55-71]

-we wniosku z dnia 9 sierpnia 2017 r. – dot. sprawy Pani Justyny Jarzyny:

- w części I na str. 6 nie określono czy w 2016 roku były świadczone alimenty na rzecz innych osób spoza rodziny,
- w części I na str. 6 dotyczącej dochodów rodziny osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy (tj. niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, dochody z działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego)– brak zaznaczenia właściwej rubryki,

[akta kontroli, s. 72-91]

-we wniosku z dnia 10.08.2018 r. – dot. sprawy Pani Anety Melaniuk,

- w załączniku nr 3 (*oświadczenie członka rodziny o dochodach osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy innych niż dochody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e, art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych*), wskazano dochody ze stypendium. W aktach sprawy nie określono rodzaju otrzymanego stypendium, która potwierdzałaby zasadność doliczenia go do dochodu.

Zgodnie z § 8 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego „*W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania*”.

Organ właściwy wydając decyzje administracyjne z zakresu ustawy – w zasadzie – rozstrzygał na podstawie pełnej dokumentacji dowodowej.

Wyjątek stanowi sprawa Pani Małgorzaty Bieleckiej (decyzja nr OPS/000002/FA/02/2019 z dnia 12 lutego 2019 r.) oraz sprawa Pani Justyny Jarzyny (decyzja nr OPS/000039/FA/10/2016 z dnia 6 października 2016 r.). W aktach ww. spraw brak było dokumentu potwierdzającego wysokość utraconego dochodu.

[akta kontroli, s. 92-126]

W przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ powinien zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia przyjąć wniosek i wezwać w formie pisemnej wnioskodawcę do

uzupełnienia brakujących dokumentów w określonym terminie. Pismo to powinno zawierać pouczenie o skutkach niezastosowania się do wezwania (pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia). Natomiast w odniesieniu do spraw rozpatrywanych przed wejściem w życie wyżej wymienionego rozporządzenia należało stosować § 5 ust. 2 rozporządzenia z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenił fakt, iż w kontrolowanej jednostce, przestrzegany był obowiązek prowadzenia metryki, w której wskazuje się osoby, które podejmowały czynności w postępowaniu administracyjnym zgodnie z art. 66a *k.p.a.*

Metryki spraw prowadzone były w systemie teleinformatycznym i po podjęciu ostatniej czynności były drukowane i dołączane do poszczególnych akt sprawy.

III.2.3. Ustalanie dochodów rodziny

W przypadku spraw, w których została zgromadzona pełna dokumentacja kontrolujący nie zgłaszają uwag do prawidłowości wyliczenia dochodu przypadającego na członka rodziny osoby ubiegającej się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

W toku kontroli ustalono, że w sytuacji utraty bądź uzyskania dochodu prawidłowo określano miesiąc, w którym nastąpiła utrata/uzyskanie dochodu. Również w kwestiach osiągniętych dochodów z gospodarstwa rolnego organ prawidłowo wyliczył dochód w oparciu o obowiązującą stawkę przeciętnego dochodu z gospodarstwa rolnego, przyjmując, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

III.2.4. Terminowość rozpatrywania spraw

Rozpatrywanie wniosków oraz wydawanie decyzji administracyjnych odbywało się w terminach określonych w *ustawie* oraz w *k.p.a.* Sprawy rozpatrywane były na bieżąco i bez zbędnej zwłoki.

III.2.5. Ustalanie uprawnień

Stosownie do treści art. 18 ust. 1 *u.p.o.u.a.* prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalano od miesiąca wpłynięcia wniosku do końca okresu świadczeniowego do organu właściwego wierzyciela.

Analizując materiał kontrolny ustalono, że świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty 725 zł miesięcznie (*art. 9 ust. 2 u.p.o.u.a.*).

Ponadto stwierdzono, iż przyznawane świadczenia zostały określone w wysokości nie wyższej niż 500 zł zgodnie z art. 10 ust 1 *u.p.o.u.a.*

III.2.6. Sposób wydawania decyzji

W toku czynności kontrolnych analizie poddano obligatoryjne elementy składowe decyzji, która, stosownie do art. 107 § 1 *k.p.a.*, winna zawierać między innymi: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

Kontrolujący wnieśli uwagi odnośnie oznaczenia organu w decyzjach administracyjnych w okresie świadczeniowym 2016/2017 oraz 2017/2018 – decyzje wydawane z upoważnienia Wójta Gminy Zalesie oznaczano pieczęcią **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu**.

Podkreślić należy, że zdarzały się przypadki prawidłowego oznaczania decyzji administracyjnych, wydawanych w okresie świadczeniowym 2018/2019, tj. pieczęcią Wójta Gminy Zalesie.

Organem administracji publicznej właściwym w zakresie prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stosownie do art. 2 pkt 9 u.p.o.u.a. jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.

W związku z powyższym prawidłowo wydana decyzja powinna zawierać nazwę właściwego organu administracyjnego – Wójt Gminy Zalesie.

Zespół kontrolny zwrócił uwagę, iż w decyzjach wydanych na okres świadczeniowy 2016/2017 organ w podstawie prawnej przywołał nieaktualne Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.⁸ Wydając decyzje na okres świadczeniowy 2016/2017 organ winien oprzeć się na aktualnym akcie wykonawczym w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego tj. Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.⁹ Analogiczna sytuacja miała miejsce w kontekście przywoływania w podstawach prawnych ww. Rozporządzenia z dnia 8 grudnia 2015 r. w decyzjach wydanych na okres świadczeniowy 2017/2018, 2018/2019. Od 1 sierpnia 2017 r. organ powinien oprzeć się na Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.¹⁰

[akta kontroli, s. 127-131]

Zgodnie z art. 107 k.p.a. - prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających

⁸ (Dz. U. z 2010 r. poz. 836),

⁹ (Dz. U. z 2015 r. poz. 2229),

¹⁰ (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W okresie poddanym kontroli Organ w kilku przypadkach w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnych zamieszczał informacje o terminie wypłaty przyznanego świadczenia. „Wypłata świadczenia jest czynnością materialno-techniczną, nie stanowi elementu rozstrzyganego decyzją administracyjną i z tego względu nie ma podstaw do zamieszczania informacji o tym w osnowie decyzji”¹¹.

Zdaniem kontrolujących dobrą praktyką byłoby umieszczanie informacji o terminie wypłaty świadczenia w pouczeniu decyzji.

Zespół kontrolny zwrócił uwagę na nieprawidłowe działanie organu w sprawie Pani Marty Sochy. Na wniosek złożony w dniu 30 stycznia 2018 r. strona nabyła prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres od 1 lutego 2018 r. do 30 września 2018 r.-decyzja nr OPS/000003/FA/02/2018 z dnia 5 lutego 2018 r. Powyższa decyzja nie rozstrzyga sprawy w całości. Organ nie odniósł się do miesiąca stycznia 2018 r. Z akt sprawy wynika, iż wysokość dochodu rodziny w styczniu 2018 r. było powyżej kryterium dochodowego.

[akta kontroli, s. 132-149]

Zgodnie z art. 18. ust. 1 ustawy, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

W przypadku decyzji nr OPS/000044/FA/12/2017 z 1.12.2017 r. organ w pouczeniu decyzji powoływał niewłaściwe w sprawie przepisy tj. art. 25 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

[akta kontroli, s. 150]

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalesiu, stosownie do art. 9 *k.p.a.* co do zasady, informował strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. We wszystkich skontrolowanych decyzjach organ w pouczeniu informował stronę o możliwości wniesienia odwołania, w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białej Podlaskiej.

III.2.7. Doręczenie decyzji

Decyzje administracyjne z zakresu objętego kontrolą organ umożliwiał odbiór osobisty w siedzibie Ośrodka oraz doręczał stronom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego. Odbiór decyzji potwierdzano datą i podpisem świadczeniobiorcy.

---

¹¹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Ke 892/12.

III.2.8. Realizacja decyzji

Na podstawie analizy losowo wybranych list wypłat oraz decyzji administracyjnych przyznających świadczenia potwierdzono zgodność kwoty wypłaconych świadczeń, stwierdzono, że Ośrodek wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego w prawidłowej wysokości, zgodnie z wydanymi decyzjami. Realizacja wydanych decyzji następowała w formie przelewów na konta bankowe podane przez świadczeniobiorców lub w kasie Ośrodka.

Analizując listy wypłat, kontrolujący nie stwierdzili nieprawidłowości. Kwoty świadczeń w miesiącach, w których świadczenie powinno być podzielone, wypłacono prawidłowo.

III.3. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

III.3.1. Informacje ogólne

Stosownie do programu kontroli sprawdzone zostały postępowania wobec dłużników alimentacyjny, prowadzone na podstawie ustawy, w okresach świadczeniowych 2016/2017, 2017/2018 oraz 2018/2019, do dnia rozpoczęcia kontroli.

Wójt Gminy Zalesie realizował zadania organu właściwego wierzyciela (*dalej OWW*) w okresie 2016/2017 wobec 9 dłużników, w okresie 2017/2018 wobec 7 dłużników, w okresie 2018/2019 wobec 6 dłużników.

Wójt Gminy Zalesie realizował zadania organu właściwego dłużnika (*dalej OWD*) w okresie 2016/2017 wobec 15 dłużników, w okresie 2017/2018 wobec 14 dłużników, w okresie 2018/2019 wobec 16 dłużników.

[akta kontroli, s. 151-152]

III.3.2. Realizowanie obowiązków organu właściwego wierzyciela

Organ właściwy wierzyciela zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w sposób prawidłowy wywiązywał się z ustawowego obowiązku.

W okresie objętym kontrolą *OWW* przekazywał informacje dłużnikowi alimentacyjnemu oraz informacje organowi właściwemu dłużnika o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej, a także informacje o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułów określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 lit a-c ustawy.

Stosownie do treści art. 27 ust. 8 ustawy, decyzje przyznające osobom uprawnionym świadczenie z funduszu alimentacyjnego przekazywano komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne.

W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego *OWW* występował do *OWD* z wnioskiem o podjęcie stosownych działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W kilku przypadkach organ występując z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych nieprawidłowo określał numer decyzji przyznającej prawo do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przykładowo: we wniosku do *OWD* o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego podano nr decyzji OPS/25/FA/09/2016, natomiast

w decyzji przyznającej prawo do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego widnieje nr OPS/000025/FA/09/2016. Błąd polegał na pominięciu zer. Uchybienie miało charakter powtarzalny, jednakże nie miało wpływu na prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy.

[akta kontroli, s. 153-155]

Wójt Gminy Zalesie jako OWW w związku z nowelizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dniem 18 września 2015 r. w okresie objętym kontrolą skierował 44 wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawach dłużników alimentacyjnych.

Zespół kontrolny zwrócił uwagę, że w kilku przypadkach nie przekazano do komornika sądowego wniosków o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w celu zaspokojenia roszczeń z tytułu decyzji przyznających świadczenia.

Zgodnie z art. 27 ust. 3, 3a, 8 u.p.o.u.a, należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, o których mowa w ust. 3, przyłącza się do tego postępowania.

Ponadto OWW przekazał 94 informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego jedynie do jednego Biura Informacji Gospodarczej (Info - Monitor). Zgodnie z wydanymi zaleceniami w trakcie kontroli od maja 2019 r. organ zaczął przekazywać informacje do pozostałych 4 biur (tj. Krajowy Rejestr Długów, Rejestr Dłużników, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej) - pismo Kierownika Ośrodka z dnia 22 maja 2019 r.

[akta kontroli, s. 156]

III.3.3. Realizowanie obowiązków organu właściwego dłużnika

W ramach prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzone były wywiady alimentacyjne, wraz z odbiorem oświadczeń majątkowych w celu ustalenia sytuacji dochodowej, majątkowej, zawodowej, zdrowotnej dłużnika oraz przyczyn niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego (zgodnie z art. 4 ust. 1 u.p.o.u.a.). W przypadku braku stawiennictwa dłużnika alimentacyjnego na wezwanie do Ośrodka w celu przeprowadzeniu wywiadu alimentacyjnego, organ zawiadamiał o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych wobec wierzyciela, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy.

Informacje pochodzące z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych przekazywane były organowi właściwemu dłużnika alimentacyjnego oraz organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne zgodnie z art. 3 ust 7 u.p.o.u.a.

Organ wydał 21 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych wobec wierzyciela w okresie poddanym kontrolą.

Kontrolujący w zasadzie nie zgłaszają zastrzeżeń co do prawidłowości przeprowadzonych postępowań w sprawach o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz umiejętności konstrukcji podejmowanych w tych sprawach decyzji.

Uzasadnienia w sposób wyczerpujący informują stronę o spełnieniu ustawowych przesłanek dla wydania decyzji oraz o motywach, którymi kierował się organ rozstrzygając sprawę. Wydane decyzje zawierają pouczenia o przysługujących stronie środkach odwoławczych.

Stwierdzono, że w dwóch postępowaniach niewłaściwie podejmowano działania wobec dłużników alimentacyjnych, przewidzianych w ustawie.

Po wydaniu decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych- dec. nr GOPS.8321.20.2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r., dec. nr GOPS.8321.12.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r., organ nie podjął dalszych działań wobec dłużnika .

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika: składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 i 2077) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji"- art. 5 ust. 3b pkt 1 i 2 ustawy.

[akta kontroli, s. 157-190]

Skierowano 19 wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego.

W okresach świadczeniowych 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 nie wysłano żadnego zapytania do Centralnej Ewidencji Kierowców w sprawie posiadania prawa jazdy oraz nie wystosowano żadnego wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego do właściwego starosty.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą organ właściwy i dłużnika nie dokonywał umorzeń należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z art. 30 ust 2 ustawy.

Organ właściwy dłużnika w okresie kontrolnym zobowiązał 14 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny. W żadnym przypadku Ośrodek nie poinformował powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej.

IV. Wnioski i zalecenia pokontrolne

Przedstawiając powyższe ustalenia, w celu wyeliminowania stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości, wnoszę o wykonanie następujących zaleceń:

- 1. Konstruować decyzje administracyjne zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. w odniesieniu do oznaczenia organu, powoływanej podstawy prawnej oraz podejmowanych rozstrzygnięć.**

2. Przed wydaniem decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego, rzetelnie dokonywać analizy zgromadzonej w sprawie dokumentacji w zakresie prawidłowości wypełniania wniosku oraz zawartych w nim danych.
3. W przypadku złożenia niekompletnego lub nieprawidłowo wypełnionego wniosku wzywać wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku.
4. Przestrzegać obowiązku przekazywania informacji do wszystkich pięciu ogólnopolskich Biur Informacji Gospodarczej, zgodnie z art. 8a *u.p.o.u.a.*
5. Podejmować działania wobec dłużników alimentacyjnych zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o pomocy osobom uprawnionych do alimentów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Na podstawie z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej oczekuję od Pani Kierownik, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykonania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Proszę powiadomić stanowisko ds. polityki społecznej w Delegaturze w Białej Podlaskiej, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Otrzymują:

1. Kierownik GOPS w Zalesiu,
2. Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie,
Delegatura w Białej Podlaskiej,
stanowisko ds. polityki społecznej.

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Zalesie